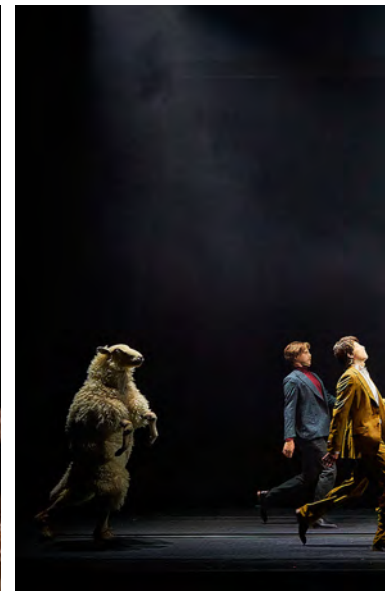

FRANÇOIS PASSERINI

No sols 85 milions més

La Generalitat ha fet créixer el pressupost de Cultura fins als 385 milions, cosa que està molt bé, però la consellera Natàlia Garriga, gairebé un any després d'entrar al Govern, encara no ha esbossat cap pla, cap projecte, que permeti donar embranzida al malmès sector teatral del país. Els diners no ho són tot...

Per Andreu Gomila

Tots els països amb cara i ulls del món tenen al darrere un projecte cultural potent, sobretot els que lluiten aferrissadament per treure el cap davant del domini abassegador anglosaxó. Coneixem fil per randa què suposa l'excepció cultural a França (orgull regat amb milions d'euros) o les polítiques de difusió del teatre i les arts a Centreeuropa (a Alemanya, per exemple, totes les poblacions de més de 80.000 habitants "han" de disposar d'un teatre on es pugui fer òpera). Fins i tot sabem què fan països sense estat com el nostre, com Flandes, on les arts escèniques ocupen un lloc central, amb

ciutats com Gant o Anvers, que competeixen de tu a tu amb les grans capitals continentals.

Aquí, en aquest racó de món, però, no sabem ben bé de què va tot això. No sabem si volem posar-nos les piles exportant, si volem fer créixer el teixit local, si desitgem crear estructures fixes com ara un ballet nacional o una companyia oficial. Res. Sabem que portem anys al pou, amb pressupostos que amb prou feines aguanten les estructures existents i el que hi havia. Sabem que tenim grans artistes, com El Conde de Torreñiel, que acaba de rebre el Prix suisse des arts de la scène 2021, i que l'any que ve estrenarà espectacle al Wiener Festwochen, el segon festival més gran d'Europa després d'Avinyó. Poca broma.

Sabem que portem una dècada en la indigència... Només cal acostar-se a qualsevol sala d'assaig de qualsevol companyia que comença. Fa molta pena. Perquè sovint detectes un talent enorme al darrere, però també una gran pobresa. En els darrers anys només els que han aconseguit internacionalitzar-se han sobreviscut. Els que no han pogut sortir perquè es dedicaven al teatre de text (i en català), només en queden un parell o tres del Cafarnaüm de companyies que existien el 2010. Dramàtic.

Els pressupostos de Cultura per a aquest 2022 són esplèndids, uns 85 milions més respecte a l'any passat. És una gran passa. Seria important que els equipaments i els productors recuperessin el que tenien el 2008. Tanmateix, sense un projecte, sense una idea motriu al darrere, tants milions no serviran de res. I continuarem aportant poc o res al món més enllà de l'esforç individual i genial d'uns pocs tocats per la vareta del talent.

2

CHRISTOPHE RAYNAUD DE LAGE / FESTIVAL D'AVIGNON

1. Els Baró d'Evel, amb seu a Tolosa de Llenguadoc, recuperaran *Mazùt* al Lliure a finals d'any.
2. Una escena de *The sheep song*, de FC Bergman, una jove companyia belga nascuda a Anvers.
3. El Conde de Torrefiel va estrenar *La Plaza* al Kunstenfestivaldesarts de Brussel·les el 2018.

Volem tornar al TNC que tenia 14 milions d'euros de pressupost? Al Lliure dels 9 milions? Volem un Temporada Alta que passi dels 3,5 als 7 milions? Doncs, sí i no. No crec que serveixi de gaire aixecar produccions al Nacional amb escenografies bestials impossibles de moure de lloc. Però sí que desitgem que uns nous Carles Santos i Cesc Gelabert puguin ser companyies residents d'un Lliure on poder explotar la seva creativitat. I volem que el certamen gironí pugui moure per Europa i Amèrica Llatina tres o quatre *Davant la jubilació* o *Oncle Vània* per temporada.

Quin és el pla perquè Las Huecas, per exemple, puguin moure la seva creativitat per tot el territori i al nord dels Pirineus? Què farem amb totes les companyies i artistes de circ extraordinaris que han sorgit en els últims temps, de Quim Giron als "eia"? Què en farem del talent de Núria Guiu? I del de Nao Albet i Marcel Borràs? Ens interessa crear una companyia nacional de dansa? Es pot donar forma a una companyia estable vinculada a un teatre oficial l'objectiu de la qual sigui moure sense parar, de nord a sud, les seves creacions? Quin suport s'atorga a les productores privades? Han de cobrar indefinidament subvencions públiques? Quines expectatives oferim als joves? Quina política hi haurà perquè el públic, la gent, vagi al teatre? S'han de mantenir els "xiringuitos"?

Hi ha un munt de preguntes més i, per ara, cap té una resposta. Durant la segona dècada del segle XXI hem anat a la deriva i el Govern ha cedit qualsevol acció major als individus que encapçalaven les principals institucions. S'han organitzat concursos a tot arreu, cosa que no es fa enlloc del món. I això ha estat l'excusa perfecta perquè els polítics es rentessin les mans. El pitjor és quan s'ha triat un director artístic per a un lloc i, després, no ha pogut tirar endavant ni el 50% del seu projecte perquè no tenia recursos per fer-ho. Li va passar a Xavier Albertí, que va arribar al càrrec amb la missió de "promoure la projecció internacional del TNC". I... ehem. Un parell curt de bolos per Europa i poca cosa més.

Quan França posa Wajdi Mouawad al capdavant d'un teatre nacional petit com La Colline, ho fa per un motiu clar, així com quan tria un portu- →

3

LUISA GUTIERREZ

L'emperadriu del Paral·lel, de Lluïsa Cunillé, va ser l'última obra de Xavier Albertí com a director del TNC.

MAY ZIRCUS/TNC

→ guès com Tiago Rodrigues per dirigir el seu vaixell insígnia, el Festival d'Avinyó. O quan Flan-des col·loca Milo Rau com a capità de l'NT Gent, també. O quan Alemanya manté Thomas Ostermeier durant més de vint anys al capdavant de la Schaubühne, el mateix. Fins i tot quan el Regne Unit col·loca Rufus Norris a dirigir el National Theatre o l'afrodescendent Kwame Kwei-Armah a la cadira del Young Vic busca alguna cosa. Què pretenem nosaltres, un país petit que lluita per la supervivència amb una llengua amenaçada, però amb un teixit creatiu extraordinari? N'hauríem d'estar orgullosos i molt em temo que no és el cas.

Tots aquests diners que plouran del cel haurien de servir perquè els equipaments puguin treure el cap del pou. Però si no saben què fer-ne de la resta, creïn una comissió potent, amb el bo i

millor del país, amb llum i taquígrafs, i donin-los als xavals. Res de beques de 2.000 eures, si no de 25.000, a vint companyies. Que agafin múscul, que s'equivoquin, que aprenguin a pensar com els FC Bergman, en gran. Que puguin crear sense haver de pensar gaire en què es posaran a la boca per dinar o com pagaran el lloguer a Barcelona. I desenterrin el projecte de l'Estatut de l'Artista d'una vegada.

I si resulta que el teatre no els importa un pebre, que volen potenciar l'audiovisual a sac i que sols els preocupa que la nova de Disney o el *Joc de trons* de torn estigui doblat al català, que ho diguin. No passarà res. Almenys, actors, directors, escenògrafs, ballarins, coreògrafs, dramaturgs, productors i companyia sabran del mal que han de morir. I que, contràriament al Bizanci de Yeats, aquest no és país per a joves. ●